

Reykjavík, 9. apríl 2021

R21040057

Efni: Ábendingar og tillögur Reykjavíkurborgar vegna skýrslu um alþjóðasamning um afnám allrar mismununar gagnvart konum

Kallað er eftir ábendingum og tillögum um atriði sem leggja skal áherslu á við gerð skýrslu Íslands um framkvæmd alþjóðasamningsins um afnám allrar mismununar gagnvart konum (Kvennasáttmáli Sameinuðu þjóðanna). Reykjavíkurborg velur á þessu stigi málsins að lista upp þau atriði sem starfsfólk telur mikilvægt að fjallað sé um án þess að fara náið út í hvert og eitt þeirra enda er það hlutverk skýrsluhöfunda.

Lagt er til að fjallað sé um eftirtalda þætti:

Kynning/þekking á samningnum.

Ávarpa þarf að Kvennasáttmálinn hafi fengið afar litla kynningu og sé ekki nægilega vel þekktur í röðum þeirra sem þurfa að kunna á honum skil. Má þar nefna þá sem bera ábyrgð á stefnumótun, hvort sem er innan ríkisins eða hjá sveitarfélögum, fólk innan löggæslunnar og dómskerfisins.

Ákærvaldið og dómskerfið.

Þar sé fjallað um það hversu fá mál fara frá ákærvaldinu í heimilisofbeldismálum og kynferðisofbeldismálum. Einnig að fáir dómur séu felldir í og þá gagnrýni sem hefur komið fram á væga dóma.

Kynskiptan vinnumarkað.

Fjallað sé um að ekki hafi tekist að breyta vinnumarkaðnum sem sé mjög kynskiptur. Konur sækja sér menntun í Háskóla í meira mæli en karlar en það skili sér ekki í launakjörum en við þá breytingu hafi umræðan farið að snúast um mikilvægi þess að greiða góð laun til iðmenntaðra stétta þar sem karlar eru í miklum meirihluta. Það hafi ekki verið gert skurk í að hækka laun kvennastétta á tímabilinu.

Jafnréttisstofu.

Fjallað verði um að Jafnréttisstofu hafa verið fálín, með nýjum lögum um jafna stöðu og jafnan rétt kynjanna frá 2020, aukin verkefni en er ekki samhliða tryggður nægilegur mannaflí/fjármunir til að fylgja þeim eftir.

Lögregluna.

Kynjahlutfall meðal lögreglumanna halli mjög á konur og kynferðisleg áreitni innan hennar raða sé vandamál.

Bil milli fæðingarorlofs og leikskóla.

Ríki og sveitarfélög hafi ekki leyst úr því bili sem myndast eftir að fæðingarorlofi lýkur þar til barn kemst á leikskóla.

Viðskiptalíf.

Ekki hafi tekist að jafna hlut kvenna í viðskiptalífinu. Afar fáar konur eru æðstu stjórnendur og stjórnarformenn stórra og meðalstórra fyrirtækja.

Pólitíska þátttöku.

Þátttaka kvenna á pólitískum vettvangi hefur aukist á þessu tímabili og er rétt að hampa því.

Velferð barna.

Það hefur á tímabilinu verið lögð aukin áhersla á velferð barna sem er í anda samningsins.

Kyngreinanlega vísar/mælikvarðar.

Það er byrjað að innleiða vísa/mælikvarða á ýmsum sviðum en þyrfti að vera markvissara og ná einnig til sveitarfélaga. Ekki sé almenn þekking á því að lögum samkvæmt skuli safna kyngreindum gögnum alltaf þegar því verði við komið.

Kynjafræðimenntun/jafnréttismenntun.

Það hafi ekki tekist að gera kynjafræði að skyldufagi á öllum brautum kennaranáms og því erfitt fyrir kennara að uppfylla lagakröfur um jafnréttismenntun.

Heimilisofbeldi.

Heimilisofbeldi sé víðtækt vandamál sem bitni fyrst og fremst á konum og börnum. Það hafi ekki í nægjanlegum mæli verið tekið mið af fötluðum konum og innflytjenda konum í þjónustu. Skortur sé á leiðum til að gerendur þurfi að axla ábyrgð á ofbeldi og til að skylda þá í meðferð (Heimilisfriður).

Margþætta mismunun.

Í nýjum lögum um jafna stöðu og jafnan rétt kynjanna frá 2020 er hugtakið marþætt mismunun notað. Það þurfi hins vegar að kynna það betur og þau áhrif sem margþætt mismunun hafi á líf fólks. Einnig þurfi að búa til tæki og tól til að hjálpa fólki sem ber ábyrgð á stefnumótun og þjónustu til að leita leiða til að koma í veg fyrir hana.

Kynjaða fjárlagagerð.

Sá mikilvægi áfangi náðist á tímabilinu að binda aðferðafræði kynjaðrar fjárlagagerðar í ný lög um opinber fjármál nr. 123/2015. Mikið og gott starf hefur verið unnið innan Stjórnarráðsins þegar kemur að innleiðingu kynjaðrar fjárlagagerðar frá árinu 2009. Þó vantar gjarnan að taka skrefið til fulls og bregðast við því þegar greiningar leiða í ljós misrétti. Mikið er vitað um þann kynjahalla sem er til staðar í samfélaginu og mikilvægt að opinber stefnumótun og úthlutun fjármagns úr opinberum sjóðum taki mið af ólíkum þörfum fólks og leiði ekki af sér misrétti.

Halldóra Dýrleifar Gunnarsdóttir

Sigríður Finnbogadóttir

mannréttinda- og lýðræðisskrifstofu Reykjavíkurborgar